

Ing. Dan Spáčil,
ředitel Odboru diagnostiky
ÚKZÚZ ODIA Olomouc

Vážení čtenáři časopisu Rostlinolékař,

úvodem bych chtěl poděkovat kolegům z redakce Rostlinolékaře za příležitost podělit se o některé myšlenky, které mne provázejí při naplňování hlavního úkolu zajištění kvalitní diagnostiky škodlivých organismů rostlin. Je to až neskutečné, ale je tomu již více než pětadvacet let, kdy v Olomouci vzniklo kolem bývalého kolegy Ing. Jaroslava Roda, CSc., pracoviště, které pod hlavičkou tehdejšího Státního kontrolního a zkušební ústavu zemědělského (dnes Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský) započalo éru postupného rozvoje diagnostiky škodlivých organismů v ústavu. V samotném počátku činnosti už v roce 1993 vznikla určitá koncepce diagnostiky, kterou tehdy nově vzniklé olomoucké pracoviště začalo uplatňovat. Když jsem na konci roku 1993 na toto pracoviště přišel, těžko by mne napadlo, že s ním budu po tak dlouhou dobu velmi úzce svázán.

Rostlinolékařská diagnostika, nebo chcete-li diagnostika škodlivých organismů rostlin se jako vysoce odborná a sofistikovaná služba, nezbytná pro další navazující činnosti zajišťované ústavem, samozřejmě postupně rozvíjela, modifikovala a zkvalitňovala. To vedlo za Státní rostlinolékařské správy po roce 1997 i k vybudování centrální diagnostické laboratoře v Olomouci, dnešního sídla Odboru diagnostiky ÚKZÚZ. Mimo olomouckou laboratoř nově vybudovanou s finanční podporou programů EU a České republiky navazující na projekty PHARE dnes Odbor diagnostiky řídí další tři diagnostická pracoviště – diagnostické laboratoře v Praze, Opavě a Havlíčkově Brodě.

Hlavním úkolem uvedených laboratoř je vykonávání diagnostické činnosti pro zajištění komplexní diagnostiky škodlivých organismů, určování původců chorob a poškození rostlin, testování a detekce škodlivých organismů. Jinak řečeno zajištění rychlé, přesné a spolehlivé diagnostiky s využitím nejmodernějších metod a uplatněním nejnovějších vědeckých poznatků z dané problematiky. Laboratoře Odboru diagnostiky ÚKZÚZ jsou v rámci České republiky Národní referenční laboratoři pro diagnostiku škodlivých organismů na úseku rostlinolékařské péče, mají zavedený systém řízení kvality a jsou akreditovány podle normy ČSN EN ISO/IEC 17025:2005.

Plní také funkci ústředního zdroje směrodatných informací v příslušných úsecích specializovaných rostlinolékařských diagnostických činností a podílejí se na vypracování analýz rizik škodlivých organismů. Spolupodílejí se také na tvorbě národní legislativy při implementaci legislativy EU dotýkající se diagnostiky škodlivých organismů rostlin. Dlouhodobě jsme zapojeni do řady zahraničních projektů a programů a naši specialisté se účastní práce v mezinárodních odborných organizacích. Všechny diagnostické odbornosti mají své zástupce v panelech EPPO, kteří se pravidelně účastní setkání odborníků ze všech států zahrnutých v této organizaci.

Rychle se dnes rozvíjejí metody uplatňované při diagnostice škodlivých organismů. Nastává posun od tradičních diagnostických metod k moderním molekulárně-biologickým metodám. Naše nově zaváděné metody vycházejí prioritně z platné evropské legislativy, EPPO diagnostických protokolů a nejnovějších vědeckých publikací. Před nasazením do praxe tyto metody validujeme a verifikujeme.

Současné nové evropské předpisy a zejména nařízení EK č. 625/2017 o kontrolách nám předepisuje, že naše diagnostická pracoviště – Národní referenční laboratoř by měla zpracovávat úřední vzorky výhradně validovanými a akreditovanými metodami, což před nás klade další závažný úkol, na němž usilovně pracujeme a kterým je rozšíření rozsahu stávající akreditace. Dalším aktuálním úkolem je zpracování požadavků novelizované normy ČSN EN ISO/IEC 17025:2018 do systému práce uplatňovaného v rámci našich diagnostických pracovišť.

Vážení kolegové rostlinolékaři, vážené čtenářky a čtenáři Rostlinolékaře, diagnostika škodlivých organismů rostlin je velmi úzce svázána s rostlinolékařskou problematikou a je její nedílnou součástí. Naše diagnostická pracoviště mají snahu při diagnostice škodlivých organismů odvádět co nejvyšší práci tak, abychom aktivně podporovali a navazovali na další odborné činnosti, které náš ústav na úseku rostlinolékařství zajišťuje. To, že jde o práci krásnou a zároveň zodpovědnou, si asi všichni dokážeme představit.

Odborný recenzovaný časopis specializovaný na ochranu rostlin • Číslo 3. Ročník třicátý • Cena výtisku 80 Kč, roční předplatné 480 Kč. Sleva pro studenty 50 %

• **Adresa redakce:** Rostlinolékař, Novotného lávka 5, 116 68 Praha 1 • **E-mail:** sefredaktor@rostlinolekari.cz • **Šéfredaktor:** Ing. Vladimír Kupec • **Inzerce:** Ing. Barbora Pučoková, tel.: 277 001 656, mobil: 602 378 575, e-mail: barbora.pucokova@profipress.cz, Jana Masaryka 2559/56b, 120 00 Praha 2 • **Redakční rada časopisu:** Ing. Petr Ackermann, CSc., doc. Ing. Bohumír Cagaš, CSc., Mgr. Jan Hubert, Ph.D., Ing. Martina Jurášková, Ing. Jitka Markytánová, doc. Ing. Jan Mikulka, CSc., doc. Ing. Evžen Prokinová, CSc., Ing. Jaroslav Rod, CSc., Jaroslav Ryšánek, Ing. Vladimír Řehák, CSc., Ing. Jitka Stará, Ph.D., doc. Ing. Hana Šefrová, Ph.D., Ing. Prokop Šmírouš, CSc., Ing. Marie Váňová, CSc., Ing. Michal Vokřál, CSc., Ing. Bořivoj Zbuzek • **Grafická úprava:** David Košťálek • **Jazyková korektura:** Ing. Eva Kořínková-Seifertová, Věra Melicharová, Mgr. Hana Gruntorádová • **Vydává:** Profi Press s. r. o., Jana Masaryka 2559/56b, 120 00 Praha 2., www.profiexpress.cz • Předplatné, nové objednávky, distribuce a fakturace, reklamace: tel.: 277 001 600, e-mail: odbyt@profipress.cz • **Tisk:** Tiskárna H. R. G., spol. s r. o. • Evidováno pod č. MK ČR E 7444, ISSN 1211-3565. Poskytnutím autorského příspěvku autor souhlasí s jeho rozmnožováním, rozšiřováním a sdělováním internetem v kterémkoli tištěném nebo elektronickém titulu vydavatele či osoby s jeho majetkovou účastí, či v jejich souboru. Autor souhlasí s úpravami a odpovídá za právní i faktickou bezvadnost příspěvku. Nevyžádané rukopisy se nevracejí.

Foto na titulní straně: Drvopeň obecný, foto: Prof. RNDr. Zdeněk Laštůvka, CSc.

© 2019 Profi Press s. r. o.